

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми

Оксана ФРОТЕР Оксана ФРОТЕР

«08» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна політика держави» для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 Економіка освітньої програми Економіка. Умань: Уманський НУС, 2024. 20 с.

Розробники: Людмила СМОЛІЙ, к.е.н., доцент

_____ Людмила СМОЛІЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від 07 серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри економіки

_____ Алла ОСІПОВА

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від 08 серпня 2024 року № 1

Голова Руслан МУДРАК

«08» серпня 2024 року

© УНУС, 2024 рік
© Смолій Л.В., 2024 рік

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u>		
Модулів – 1	Освітній рівень: <u>перший (бакалаврський)</u> Освітня програма <u>«Економіка»</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й (3-й)	4-й (3-й)
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр	
		8-й (6-й)	8-й (6-й)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,2 самостійної роботи студента – 3,1		Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні	
		22 год.	4 год.
		Лабораторні	
			-
	Самостійна робота		
	52 год.	78 год.	
Вид контролю: екзамен			

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна політика держави» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою від 08.10.2020 (зі змінами та доповненнями від 11.07.2024 р.)

Навчальна дисципліна «Економічна політика держави» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета вивчення дисципліни: формування у студентів ґрунтовних знань щодо закономірностей формування і реалізації економічної політики, теоретичних та практичних аспектів регулюючої діяльності державних інститутів у трансформаційних економіках.

Завдання дисципліни:

- розуміння причин, видів та інструментів економічної політики;
- опанування теоретичних засад економічної діяльності, ролі та функцій держави в умовах досконалої і недосконалої конкуренції;
- дослідження економічного механізму фінансової і грошово-кредитної політики у перехідній економіці;
- формування творчого, самостійного та раціонального економічного мислення щодо соціального виміру економічної політики;
- дослідження чинників, що покладені в основу сучасної економічної політики трансформаційних економік світу.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньої програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: «Макроекономіка», «Національна економіка», «Міжнародна економіка», «Державне регулювання економіки» та належить до дисциплін, що логічно завершують вивчення освітніх компонентів в межах освітньо-професійної програми.

Вивчення навчальної дисципліни «Економічна політика держави» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка» спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Економічна політика держави»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному	ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

	рівнях.	ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
СК5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
СК11	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.	ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)
СК 14	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
СК 15	Здатність до розуміння специфіки соціально-економічних взаємовідносин та особливостей функціонування економічних суб'єктів в аграрній галузі.	ПРН 25	Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Основи міжнародного бізнесу», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Економічна політика держави»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	Опанування теоретичних засад економічної діяльності, ролі та функцій держави в умовах досконалої і недосконалої конкуренції	Лекції-бесіди, семінари-дискусії, аудіовізуальний метод, робота в мікрогрупах, презентації, підготовка доповідей	Усне опитування, тестування, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	Знання щодо структурування економічної системи, визначення параметрів оцінювання відтворювальних процесів, впливу інвестиційних та інноваційних важелів та успішності регуляторних впливів щодо розвитку економіки		
1.3	Розуміння причин, видів та інструментів економічної політики		
2	Уміння/навички:		
2.1	Набуття навичок застосування базових принципів та інструментів аналізу регуляторних впливів держави	Лекції-бесіди, семінари-дискусії, самостійна пошукова робота, аудіовізуальний метод, робота в мікрогрупах, презентації, дебати, підготовка доповідей	Усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, тестування, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Уміння визначати напрями здійснення економічної політики, що спрямовані на формування національної економіки		
2.3	Вміння використовувати інструментарій макроекономічного аналізу для оцінки ефективності економічної політики		
2.4	Навички аналізу та оцінювання отриманого стану реалізації відповідної форми економічної політики		
2.5	Навички дослідження чинників, що покладені в основу сучасної економічної політики трансформаційних економік світу		
3.	Комунікація:		
3.1	Здатність доносити до фахівців і нефакхівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду щодо стану економічної політики та перспектив її розвитку	Лекції-бесіди, семінари-дискусії, аудіовізуальний метод, робота в мікрогрупах, презентації, дебати, підготовка доповідей	Усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

**Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з
навчальної дисципліни «Економічна політика держави»**

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	Лекція-бесіда, семінарське заняття, самостійна пошукова робота, дискусія, вирішення конкретних ситуацій	Усне опитування, тестування, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Лекції-бесіди, семінари-дискусії, аудіовізуальний метод, презентації, підготовка доповідей	Усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	Лекції-бесіди, семінари-дискусії, аудіовізуальний метод, робота в мікрогрупах, презентації, дебати, підготовка доповідей	Усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 25	Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки.	Лекції-бесіди, семінари-дискусії, аудіовізуальний метод, робота в мікрогрупах, презентації, дебати, підготовка доповідей	Усне опитування, тестування, перевірка виконання аналітично-розрахункових завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Сутність, цілі та еволюція концепцій економічної політики

Економічна діяльність держави. Сутність, цілі та завдання економічної політики. Принципи реалізації економічної політики держави. Об'єкти, суб'єкти та головні важелі економічної політики. Джерела формування економічної політики. Економіка і політика: їх взаємозв'язок. Еволюція ролі держави та її економічної політики. Основні теоретичні концепції економічної політики. Сучасні напрямки економічної теорії. Сучасні макроекономічні теорії. Роль економічної політики в альтернативних економічних системах.

Інструменти та методи сучасної економічної політики. Адміністративні методи: галузі ефективного застосування. Стратегічне та індикативне планування. Економічне, експертне та сценарне прогнозування. Програмування сучасної економіки. Інституціональні засади економічної політики.

Тема 2. Фіскальна та монетарна політика як складові фінансової стабілізації в трансформаційній економіці. Валютна політика.

Цілі, функції та інструменти фіскальної політики в умовах системної трансформації економіки. Роль, види та функції податків як механізмів економічного регулювання. Ефект і рівень оподаткування. Податкові пільги, податкова реформа та податковий кодекс.

Аналіз фіскальної політики у трансформаційній економіці. Інфляція та моделі фіскальної політики держави. Використання податкових інструментів у фіскальній політиці. Формування дохідної та видаткової частин бюджету. Дефіцит бюджету і способи його покриття. Державний борг та проблеми його обслуговування.

Монетарна політика та особливості її реалізації в Україні. Політика регулювання грошового обігу. Вплив грошей на обсяги національного виробництва. Розмежування функцій національного та комерційних банків. Форми контролю над витратами. Політика регулювання банківського відсотка. Дисконтна політика. Резервні вимоги.

Політика на валютному ринку. Механізм операцій з валютою. Політика у галузі валютного курсу. Режими валютного курсу. Проблеми конвертації валюти. Вплив валютного курсу на зовнішньоекономічні зв'язки і внутрішній ринок. Проблеми перебудови валютної системи. Взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями.

Topic 3. Price and anti-inflation policy (Тема 3. Цінова та антиінфляційна політика)

Peculiarities of the price strategy and tactics of the state at different stages of economic development. Internal and external factors influencing pricing. Policy of internal and external prices. Dumping prices. Depreciation of the money supply as a destabilizing factor of economic development. The impact of inflation on incomes and volumes of national production. Forms and consequences of inflation. Program of anti-inflationary measures. The main methods of combating inflation.

Особливості цінової стратегії і тактики держави на різних етапах економічного розвитку. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на ціноутворення. Політика внутрішніх і зовнішніх цін. Демпінгові ціни. Знецінення грошової маси як дестабілізуючий фактор економічного розвитку. Вплив інфляції на доходи і обсяги національного виробництва. Форми і наслідки інфляції. Програма антиінфляційних заходів. Основні методи боротьби з інфляцією.

Тема 4. Зайнятість, доходи населення та соціальна політика в умовах ринкових перетворень

Економічні та соціальні аспекти зайнятості й найму. Державна політика зайнятості. Основні заходи регулювання зайнятості та збалансування ринку праці. Система державного управління ринком праці.

Поняття та принципи формування доходів. Диференціація населення за рівнем доходів. Економічне стимулювання. Законодавство про працю. Соціальний захист населення. Політика забезпечення населення та захисту споживача.

Упорядкування системи державного пенсійного забезпечення. Розмежування джерел фінансування пенсій. Створення законодавчих і нормативних умов функціонування недержавного пенсійного страхування. Допомога по безробіттю як форма соціального забезпечення. Фонди соціального забезпечення незахищених верств населення.

Основна мета, завдання та основні напрями соціальної політики держави. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави. Соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціальної політики України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 5. Структурна та промислова політика. Політика відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу

Основні напрями структурної політики та реструктуризації національного виробництва. Об'єктивна необхідність та етапи структурних перетворень. Пріоритетні напрями розвитку економіки. Державне стимулювання структурних зрушень в економіці України.

Концепція промислової політики України. Передумови здійснення промислової політики. Стратегія розвитку базових галузей промисловості. Загальнодержавні (національні) програми України. Економічні експерименти в галузях промисловості.

Нарощування експортного потенціалу шляхом розширення вітчизняного виробництва конкурентоспроможної та імпортозамінної продукції. Забезпечення експортної спеціалізації у високотехнологічних підгалузях. Скорочення некритичного імпорту; розширення асортименту імпортозамінної продукції; стимулювання виробництва, залежного від імпорту сировини, матеріалів і комплектуючих. Створення центрів дослідження кон'юнктури товарів на світових ринках.

Тема 6. Політика розвитку аграрного сектору

Специфіка сільськогосподарського виробництва. Цілі та пріоритети аграрної політики. Інститути та інструменти аграрної політики. Стабілізація і нарощування виробництва в аграрному секторі. Різноманітність форм господарювання в аграрному секторі. Створення умов для поліпшення матеріально-технічної бази аграрного виробництва. Залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у структурну перебудову аграрного виробництва. Впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій і високопродуктивного устаткування, комплексного використання сільськогосподарської, лісової, рибної сировини та підвищення ступеня їх переробки.

Державна підтримка аграрного сектору економіки як механізм реалізації аграрної політики.

Тема 7. Регіональна, науково-технологічна, інноваційна та інвестиційна політика

Концепція державної регіональної економічної політики. Удосконалення державного регулювання розвитку регіонів і підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в їх соціально-економічному розвитку. Зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів і поліпшення територіальних пропорцій. Бюджетно-фінансова забезпеченість регіонів.

Нова науково-технологічна політика: опір на вітчизняні наукові та конструкторські розробки світового рівня. Запобігання "відпливу мізків". Переорієнтація державних науково-технічних програм. Сутність інноваційної політики держави. Перехід економіки держави на інноваційний шлях розвитку. Податкові та амортизаційні пільги як чинники активізації інноваційної діяльності.

Основна мета, завдання та напрями інвестиційної діяльності. Вплив інвестицій на обсяги виробництва національної економіки. Роль держави в регулюванні та активізації інвестиційної

діяльності. Механізм залучення іноземних інвестицій. Пріоритетні напрями інвестиційної політики. Інвестиційний клімат держави.

Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна політика

Мета, завдання та пріоритетні напрями зовнішньоекономічної політики. Об'єктивна необхідність інтеграції України у світове співтовариство. Основні положення концепції розвитку зовнішньоекономічної політики України. Протекціонізм і система “закритого ринку”. Монополія, інтенсивність та ефективність зовнішньої торгівлі. Ефективність розширення експорту та обмеження імпорту. Ефективність спільної підприємницької діяльності. Шляхи забезпечення ефективності платіжного балансу.

Поняття митної політики. Зміст і принципи митного регулювання. Митні тарифи, квоти та ліцензії. Економічна ефективність діяльності митних служб. Роль міжнародної допомоги в економічному розвитку України.

Тема 9. Формування економічної політики в Україні в умовах трансформації та реформування економіки

Економічне становище України та основні напрямки економічної політики в період переходу до ринкових відносин. Ефективність економічної політики в умовах нестабільного середовища. Соціальна спрямованість економічної політики в умовах реформування української економіки.

Глобалізація і трансформація економічної системи в Україні. Основні тенденції та інституціональні форми глобалізації, їх вплив на трансформаційні процеси в Україні

Необхідність реформування економічної політики в Україні в умовах євроінтеграції. Реформування державної економічної політики України як чинник стійкого розвитку. Стратегічні напрями та заходи реформування економічної політики України

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п (с)	лаб	інд.	с.р.		л	п (с)	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Сутність, цілі та еволюція концепцій економічної політики	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 2. Фіскальна та монетарна політика як складові фінансової стабілізації в трансформаційній економіці. Валютна політика.	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Торік 3. Price and anti-inflation policy *,** (Тема 3. Цінова та антиінфляційна політика)	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Зайнятість, доходи населення та соціальна політика в умовах ринкових перетворень	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	-	-	24	40	4	2	-	-	34
Змістовий модуль 2												
Тема 5. Структурна та промислова політика. Політика відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу	10	1	4	-	-	5	10	-	1	-	-	9
Тема 6. Політика розвитку аграрного сектору економіки	10	1*	4	-	-	5	10	1	-	-	-	9
Тема 7. Регіональна, науково-технологічна, інноваційна та інвестиційна політика	10	2	2			6	10	1	-	-	-	9
Торік 8. Foreign economic and customs policy** (Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна політика)**	10	2	2			6	10	1	-	-	-	9
Тема 9. Формування економічної політики в Україні в умовах	10	2	2			6	10	1	1	-	-	8

трансформації та реформування економіки												
Разом за змістовим модулем 2	40	8	14	-	-	28	50	4	2	-	-	44
Усього годин	90	16	22	-	-	52	90	8	4	-	-	78

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

** тема викладається англійською мовою

2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1. Сутність, цілі та еволюція концепцій економічної політики	2	-
2	Тема 2. Фіскальна та монетарна політика як складові фінансової стабілізації в трансформаційній економіці. Валютна політика.	2	1
3	Topic 3. Price and anti-inflation policy ** (Тема 3. Цінова та антиінфляційна політика)	2	-
4	Тема 4. Зайнятість, доходи населення та соціальна політика в умовах ринкових перетворень	2	1
	Разом	8	2
Змістовий модуль 2.			
5	Тема 5. Структурна та промислова політика. Політика відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу	4	1
6	Тема 6. Політика розвитку аграрного сектору економіки	4	-
7	Тема 7. Регіональна, науково-технологічна, інноваційна та інвестиційна політика	2	-
8	Topic 8. Foreign economic and customs policy ** (Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна політика)	2	-
9	Тема 9. Формування економічної політики в Україні в умовах трансформації та реформування економіки	2	1
	Разом	14	2
Всього		22	4

** тема викладається англійською мовою

3. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, цілі та еволюція концепцій економічної політики Еволюція ролі держави та її економічної політики. Основні теоретичні концепції економічної політики. Сучасні напрямки економічної теорії. Сучасні макроекономічні теорії. Роль економічної політики в альтернативних економічних системах.	6
2	Тема 2. Фіскальна та монетарна політика як складові фінансової стабілізації в трансформаційній економіці. Валютна політика. Державний борг та проблеми його обслуговування. Розмежування функцій національного та комерційних банків. Форми контролю над витратами. Проблеми перебудови валютної системи. Взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями	6
3	Topic 3. Price and anti-inflation policy Forms and consequences of inflation. Program of anti-inflationary measures.	6

	The main methods of combating inflation. Тема 3. Цінова та антиінфляційна політика Форми і наслідки інфляції. Програма антиінфляційних заходів. Основні методи боротьби з інфляцією.	
4	Тема 4. Зайнятість, доходи населення та соціальна політика в умовах ринкових перетворень Законодавство про працю. Фонди соціального забезпечення незахищених верств населення. Соціальний захист населення. Політика забезпечення населення та захисту споживача. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави.	6
5	Тема 5. Структурна та промислова політика. Політика відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу Об'єктивна необхідність та етапи структурних перетворень. Загальнодержавні (національні) програми України. Економічні експерименти в галузях промисловості. Створення центрів дослідження кон'юнктури товарів на світових ринках.	5
6	Тема 6. Політика розвитку аграрного сектору економіки Різноманітність форм господарювання в аграрному секторі. Відновлення та створення інтегрованих формувань з комплексного вирішення питань виробництва, переробки, зберігання і реалізації сільськогосподарської продукції. Створення умов для поліпшення матеріально-технічної бази аграрного виробництва.	5
7	Тема 7. Регіональна, науково-технологічна, інноваційна та інвестиційна політика Зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів і поліпшення територіальних пропорцій. Пріоритетні напрями інвестиційної політики. Інвестиційний клімат держави.	6
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна політика Поняття митної політики. Зміст і принципи митного регулювання. Митні тарифи, квоти та ліцензії. Економічна ефективність діяльності митних служб. Роль міжнародної допомоги в економічному розвитку України.	6
9	Тема 9. Формування економічної політики в Україні в умовах трансформації та реформування економіки Глобалізація і трансформація економічної системи в Україні. Основні тенденції та інституціональні форми глобалізації, їх вплив на трансформаційні процеси в Україні	6
Разом		52

4. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність, цілі та еволюція концепцій економічної політики Сутність, цілі та завдання економічної політики. Принципи реалізації Еволюція ролі держави та її економічної політики. Сучасні напрямки економічної теорії. Сучасні макроекономічні теорії. Інструменти та методи сучасної економічної політики. Адміністративні методи: галузі ефективного застосування. Стратегічне та індикативне планування. Економічне, експертне та сценарне прогнозування. Програмування сучасної економіки. Інституціональні засади економічної політики.	9
2	Тема 2. Фіскальна та монетарна політика як складові фінансової стабілізації в трансформаційній економіці. Валютна політика. Роль, види та функції податків як механізмів економічного регулювання. Ефект і рівень оподаткування. Податкові пільги,	8

	податкова реформа та податковий кодекс. Аналіз фіскальної політики у трансформаційній економіці. Інфляція та моделі фіскальної політики держави. Дефіцит бюджету і способи його покриття. Державний борг та проблеми його обслуговування. Політика на валютному ринку. Механізм операцій з валютою. Політика у галузі валютного курсу. Режими валютного курсу. Проблеми конвертації валюти. Вплив валютного курсу на зовнішньоекономічні зв'язки і внутрішній ринок. Проблеми перебудови валютної системи. Взаємодія з міжнародними фінансовими організаціями	
3	<p>Topic 3. Price and anti-inflation policy Depreciation of the money supply as a destabilizing factor of economic development. The impact of inflation on incomes and volumes of national production. Forms and consequences of inflation. Program of anti-inflationary measures. The main methods of combating inflation.</p> <p>Тема 3. Цінова та антиінфляційна політика Знецінення грошової маси як дестабілізуючий фактор економічного розвитку. Вплив інфляції на доходи і обсяги національного виробництва. Форми і наслідки інфляції. Програма антиінфляційних заходів. Основні методи боротьби з інфляцією.</p>	9
4	<p>Тема 4. Зайнятість, доходи населення та соціальна політика в умовах ринкових перетворень Система державного управління ринком праці. Законодавство про працю. Фонди соціального забезпечення незахищених верств населення. Соціальний захист населення. Політика забезпечення населення та захисту споживача. Створення законодавчих і нормативних умов функціонування недержавного пенсійного страхування. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави.</p>	8
5	<p>Тема 5. Структурна та промислова політика. Політика відродження і підтримки національного товаровиробника та нарощування експортного потенціалу Нарощування експортного потенціалу шляхом розширення вітчизняного виробництва конкурентоспроможної та імпортозамінної продукції. Забезпечення експортної спеціалізації у високотехнологічних підгалузях. Скорочення некритичного імпорту; розширення асортименту імпортозамінної продукції; стимулювання виробництва, залежного від імпорту сировини, матеріалів і комплектуючих. Створення центрів дослідження кон'юнктури товарів на світових ринках.</p>	9
6	<p>Тема 6. Політика розвитку аграрного сектору економіки Створення умов для поліпшення матеріально-технічної бази аграрного виробництва. Забезпечення державної підтримки вітчизняного товаровиробника аграрного виробництва. Залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у структурну перебудову аграрного виробництва.</p>	9
7	<p>Тема 7. Регіональна, науково-технологічна, інноваційна та інвестиційна політика Зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів і поліпшення територіальних пропорцій. Бюджетно-фінансова забезпеченість регіонів. Основна мета, завдання та напрями інвестиційної діяльності. Вплив інвестицій на обсяги виробництва національної економіки. Роль держави в регулюванні та активізації інвестиційної діяльності. Механізм залучення іноземних інвестицій. Пріоритетні напрями інвестиційної політики. Інвестиційний клімат держави.</p>	9

8	Тема 8. Зовнішньоекономічна та митна політика Об'єктивна необхідність інтеграції України у світове співтовариство. Основні положення концепції розвитку зовнішньоекономічної політики України. Поняття митної політики. Зміст і принципи митного регулювання. Митні тарифи, квоти та ліцензії. Економічна ефективність діяльності митних служб. Роль міжнародної допомоги в економічному розвитку України.	9
9	Тема 9. Формування економічної політики в Україні в умовах трансформації та реформування економіки Глобалізація і трансформація економічної системи в Україні. Основні тенденції та інституціональні форми глобалізації, їх вплив на трансформаційні процеси в Україні	8
Разом		78

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у практичних заняттях, самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, семінари-дискусії, аудіовізуальний метод, робота в мікрогрупах, презентації, дебати. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення. Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Навчання із застосуванням дистанційних технологій в УНУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва».

Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Економічна політика держави» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1612>. В разі запровадження карантинних або інших обмежень з метою забезпечення життя та здоров'я учасників освітнього процесу проводяться відеоконференції в форматі лекцій або практичних занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання проводиться поточний (модульний) та підсумковий (екзамен) контроль. Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань та вмінь здобувачів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання практичних робіт; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і

виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При контролі виконання самостійної роботи, яка передбачені робочою навчальною програмою дисципліни (для заочної форми навчання), оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікації тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного модуля.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу лектора за поданням викладача, який проводить практичні заняття, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач, що веде практичні заняття.

Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів та підсумкового контролю виставляється як сума набраних здобувачем балів протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на одне тестове завдання). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку здобувач отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Здобувач, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки "F", то він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70. Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені як предмет дискусії тощо.

2. Модульний контроль.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів (30 тестів за кожним зі змістових модулів). Максимальна оцінка за кожен модульний контроль – 8 балів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Передача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

3. Виконання самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів; виконанні навчальних завдань; опрацюванні лекційного матеріалу; підготовці до виступу на практичних заняттях; поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань; пошуку (підборі) та огляді літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичному розгляді наукових публікацій; контрольній перевірці здобувачами власних знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до модульного контролю; систематизації вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю (екзамену).

4. Оцінювання та контроль виконання додаткових видів роботи.

Бали за додаткові види роботи надаються за: представлення результатів науково-дослідних робіт – участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–9 балів; публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1–9 балів.

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Економічна політика держави»
(денна форма навчання)**

	Поточний (модульний контроль)										Бали за додаткову роботу	Підумковий контроль	Сума	
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
Кількість балів за змістовий модуль	28 балів					33 бали					9	30	100	
Теми	T 1	T 2	T 3	T 4	Модульний контроль (8 балів)	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9				Модульний контроль (8 балів)
Кількість балів за видами робіт, всього:	5	5	5	5		5	5	5	5	5				
вт.ч.: активність на практичних заняттях	4	4	4	4		4	4	4	4	4				
виконання самостійної роботи	1	1	1	1		1	1	1	1	1				

**Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни
«Економічна політика держави»
(заочна форма навчання)**

	Поточний (модульний контроль)										Бали за додаткову роботу	Підумковий контроль	Сума	
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
Кількість балів за змістовий модуль	28 балів					33 бали					9	30	100	
Теми	T 1	T 2	T 3	T 4	Модульний контроль (8 балів)	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9				Модульний контроль (8 балів)
Кількість балів за видами робіт, всього:	5	5	5	5		5	5	5	5	5				
вт.ч.: активність на практичних заняттях	-	4	-	4		4	-	-	-	4				
виконання самостійної роботи	5	1	5	1		1	5	5	5	1				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Смолій Л.В. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Економічна політика держави» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 051 «Економіка». Умань, УНУС. 2022. 40 с.
2. Смолій Л.В. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Економічна політика держави» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 051 «Економіка». Умань, УНУС. 2022. 16 с.
3. «Економічна політика держави» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 051 «Економіка». Умань, УНУС. 2022. 38 с.
4. Смолій Л.В. Економічна політика держави. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Економічна політика держави» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 Економіка. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1612>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Несененко П. П. Теоретичні основи економічної політики : навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко, О. Є. Патлатой. К. : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 306 с.
2. Кваша С. М., Діброва А. Д., Нів'євський О. В., Мартишев М. А. Аграрна політика: Навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 316 с.
3. Третяк Г. С. Державне регулювання економіки та економічна політика: навч. посіб. / Г. С. Третяк, К. М. Бліщук. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.
4. Радіонова І. Макроекономіка та економічна політика. К.: Таксон, 2018 . 240 с.
5. Бліщук К. М. Економічний аналіз державної політики: теорія та застосування : навч. посіб. / К. М. Бліщук. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 160с.
6. Шибаєва Н.В., Бабан Т.О. Державне регулювання економіки: навчальний посібник. Харків : ДБТУ, 2022. 272 с.
7. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. К. : Академвидав, 2010. 520 с.
8. Економічна політика. Навчальний посібник . Тернопіль: ТАНГ, 2011 . 160с.
9. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник / Дідківська Л.І., Головка Л.С. К., 2017. 214 с.
10. Уманців Ю. М., Міняйло О. І., Лебедева Л. В. Економічна політика держави : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 480 с.
11. Юхименко П. І. Аграрна економічна політика: підручник. Центр учбової літератури. 2023. 554 с.
12. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2024-2026 роки, схвалений Постановою КМУ від 15.12.2023 № 1315.

Допоміжна

1. Смолій Л.В., Ревуцька А.О., Новак І.М. Вплив інноваційного чинника на економічну динаміку в країнах Європи. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. № 1. С. 247-258 . URL : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2018/1/247-258>.
2. Смолій Л. В. Система державних інструментів захисту продовольчої незалежності країни в умовах глобалізації. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства*, Вип. 202 «Економічні науки». 2019. С. 332-346.
3. Смолій Л. В. Формування системи продовольчого забезпечення населення України в умовах глобалізаційних викликів. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства*, Вип. 206 «Економічні науки». 2019. С. 362-377.
4. Смолій Л.В., Осіпова А.А. Еволюція концепту «суспільний сектор» в контексті теорій економічного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/185> DOI: 10.32782/2524-0072/2021-24-22
5. Смолій Л.В. Методичні засади оцінки ефективності суспільного сектору. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2020. Вип.16. Т.1. С. 29-39. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/4506/5010>
6. Державна економічна політика регіонального розвитку : навчальний посібник / М. А. Латинін, О. Ю. Бобровська, Г. О. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. проф. М. А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 420 с.
7. Європейська економічна політика. Практикум : навч. посіб. / В. І. Чужиков, Є. Г. Панченко, А. А. Грищенко та ін. / за заг. ред. В. І. Чужикова. К. : КНЕУ, 2010. 216 с.
8. Господарський менталітет та національні особливості процесів соціалізації економіки : монографія / З.І. Галушка, О.О. Лусте. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2017. 264 с.
9. Фінансова політика в умовах тінізації та дисбалансів на ринку праці: методологія та інструментарій : монографія / за ред. І. Г. Лук'яненко. Київ : НаУКМА, 2020. 443 с.

10. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навчальний посібник / Мельник А.Ф. К., 2017. 699 с.
11. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник / Стеченко Д.М. К., 2016. 262 с.
12. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: Підручник. К., 2018. 462с.

10. Інформаційні ресурси

Наукові ресурси:

1. Віртуальна електронна бібліотека – ВВМ. URL: <http://www.velib.com/>
2. Електронні каталоги бібліотек України. URL: <http://e-catalog.name/>
3. Електронна бібліотека Lib.com.ua. URL: <http://www.lib.com.ua/>
4. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Українська бібліотека «Джерело». URL: <http://ukrlib.com/>
6. Google Scholar . URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Ресурси органів державної влади:

1. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua>.
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національний Банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Міністерство економіки: офіційний веб-сайт. URL: <http://me.kmu.gov.ua>.
6. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

11. Зміни у робочій програмі на 2024-2025 навчальний рік.

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 навчальний рік, охоплюють:

1. Оновлено список рекомендованої літератури.
2. Розширено та актуалізовано змістове наповнення тем з огляду на необхідність врахування сучасних тенденцій та змін в економічній політиці.
3. В розділі «Мета та завдання навчальної дисципліни» внесені зміни відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою УНУС, протокол № 1 від 08.10.2020 (зі змінами та доповненнями від 11.07.2024 р., протокол № 8 та введеного в дію наказом ректора від 11.07.2024 № 01-16/18/од. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>)).
4. Виконано корегування кількості годин, викликані змінами в кількості кредитів, що виділяються на вивчення дисципліни.
5. Додано розділи «Перезарахування та визнання результатів навчання» та «Політика академічної доброчесності».